

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători - Timofti Vladimir, Covalenco Elena, Catan Liliana, Guzun Ion,

cu participarea:

procurorului Crijanovschi Serghei

avocatului Gorea Tatiana

condamnatului Balachin Alexandr

interpretului Condrațcaia Adriana

a judecat în ședință publică cererea de revizuire declarată de condamnatul Balachin Alexandr, împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 30 ianuarie 2012, deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2013, deciziilor Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013 și 16 octombrie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Balachin Alexandr Vladimir, născut la 11 septembrie 1962, originar din Federația Rusă, regiunea Magadan, raionul Iagodninschii și domiciliat în or. Căușeni, str. Păcii 23, ap. 1.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 23.11.2009 - 30.01.2012;
2. instanța de apel: 18.04.2012 - 10.04.2013;
3. instanța de recurs: 03.09.2013 - 06.11.2013;
4. instanța de recurs în anulare: 06.08.2014 - 16.10.2014;
5. instanța de revizuire: 16.05.2016 – 09.06.2016.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

Avocatul Gorea Tatiana și condamnatul Balachin Alexandr, care au solicitat admiterea cererii de revizuire în sensul declarat și reducerea termenului de pedeapsă cu 70 de zile, ca satisfacție echitabilă pentru încălcarea stabilită de CtEDO.

Procurorul Crijanovschi Serghei, care a solicitat respingerea cererii de revizuire în sensul declarat.

Asupra cererii de revizuire, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 30 ianuarie 2012, Balachin Alexandr, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 236

alin. (1) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa de 7 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Rimschii Valentin, Prozor Troian, Prozor Artur, Odajiu Dumitru, Odajiu Stelian, Juravliov Anatolii, Paniciuc Iurie, Crivoi Igor, Șabelschi Victor, Greenberg Yosef, Moiseev Eugeniu, Andronache Andrei și achitați Tonu Valeriu, Buzdugan Nicolae, Stepuleac Sergiu, Melnic Sergiu, în privința cărora hotărârile judecătorești în prezent nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că în luna iunie 2009, inculpații Greenberg Yosef, Balachin Alexandr, Moiseev Eugeniu, acționând de comun acord și având ca scop punerea în circulație a valutei străine false și anume a dolarilor SUA și a rublelor rusești, au recrutat-o pe cet. Pogrebnaia Rada pentru ca ultima să pună în circulație pe teritoriul RM a valutei străine false transmise de ei. În acest scop, inculpatul Greenberg Yosef în prezența lui Șabelschi Victor, Balachin Alexandr și Moiseev Eugeniu, la o întâlnire cu Pogrebnaia Rada, care a avut loc în mun. Chișinău, i-a transmis ultimei o bancnotă cu nominalul de 100 dolari SUA și una cu nominalul de 1000 de ruble rusești false, pentru a le pune în circulație. Însă Pogrebnaia Rada a refuzat să îndeplinească indicațiile inculpaților și a declarat despre aceasta organelor de drept, care, în scopul descoperirii persoanelor implicate în această activitate ilegală, au infiltrat-o pe Pogrebnaia Rada în acțiuni operative și la o întâlnire cu ea, care a avut loc în mun. Chișinău, în parcul din sect. Rîșcani, la intersecția str. M. Costin și bd. Moscovei, la 01.07.2009 a fost efectuată o achiziție de control, conform căreia Șabelschi Victor, Balachin Alexandr și Moiseev Eugeniu i-au transmis lui Pogrebnaia Rada, 5 bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA false, în schimbul la 1700 lei prin intermediul lui Greenberg Yosef.

Acțiunile inculpatului Balachin Alexandru au fost calificate de către prima instanță în baza art. 42 alin. (5), art. 236 alin. (1) Cod penal, adică punerea în circulație a valutei străine false în complicitate, fiind reîncadrate acțiunile acestuia de pe art. 42 alin. (5), art. 236 alin. (2) pct. c) Cod penal, conform învinuirii înaintate de către procuror, deoarece în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe nu au fost prezentate suficiente probe întru confirmarea acestei învinuiri, adică punerea în circulație a valutei străine false, în proporții deosebit de mari.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1. Inculpatul Balachin Alexandr, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat de sub învinuirea imputată, din motiv că lipsesc elementele infracțiunii, invocând că:

- nu a pus în circulație valută falsă și anume dolari SUA, ruble rusești. Între el și inculpații Șabelschi, Moiseev nu a fost o înțelegere. Pe ei i-a văzut numai de două ori;

- din partea agentului sub acoperire Fiodorov a fost o provocare, el propunând mai multor inculpați spre vânzare bani falși. La fel și martorul Pogrebnaia era un

agent sub acoperire, care pe 11.08.2009 l-a telefonat pe inculpat și i-a propus pentru realizare bani falși.

3.2. Avocatul Balan Angela în numele inculpatului Balachin Alexandr, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Balachin Alexandr să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), art. 236 alin. (1) Cod penal, pe motivul lipsei în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii, invocând că:

- prima instanță a dat o apreciere greșită probelor, faptelor și circumstanțelor cauzei și lipsește în acțiunile inculpatului participarea lui la infracțiunea imputată;

- apreciind probele puse la baza sentinței de condamnare, și anume declarațiile martorului Pogrebnaia Rada, este cert faptul că în momentul transmiterii de către Șabelschi Victor și Greenberg Yosef a bancnotelor de 1000 ruble rusești și de 100 dolari falși lui Pogrebnaia Rada, Balachin Alexandr era o persoană necunoscută pentru ultima, iar la 01.07.2009, în parcul din sect. Rîșcani, la intersecția str. Miron Costin și bd. Moscovei, unde Pogrebnaia Rada s-a întâlnit doar cu Greenberg Yosef, căruia i-a transmis 1700 de lei contra 500 dolari falși, Balachin Alexandr nu a participat;

- lipsește constatarea măcar a unei circumstanțe, care ar stabili că Balachin Alexandr a cunoscut de întâlnirea în cauză și care confirmă participația lui Balachin Alexandr la acțiunile date;

- în materialele dosarului lipsesc probe care ar dovedi că Balachin Alexandr, prin participație a transmis lui Pogrebnaia Rada pentru punere în circulație 1000 ruble rusești și 100 dolari SUA falși;

- circumstanțele de participație la acțiunile de transmitere a banilor de către Șabelschi Victor și Greenberg Yosef lui Pogrebnaia Rada, în baza cărora a fost condamnat Balachin Alexandr, nu au servit obiect al cercetării judecătorești în prima instanță, fapt confirmat prin procesul verbal al ședinței de judecată;

- prima instanță și-a motivat soluția de condamnare pe simpla prezență a lui Balachin Alexandr la discuția dintre Pogrebnaia Rada și Șabelschi Victor și Greenberg Yosef, care este făcută doar în baza declarațiilor martorului Pogrebnaia Rada în fața judecătorului de instrucție;

- careva acțiuni de sprijin, înlesnire sau ajutor la comiterea infracțiunii din partea lui Balachin Alexandr, nu au fost constatate, nici de organul de urmărire penală, nici de instanța de judecată;

- nu au fost constatate nici acțiunile de transmitere a banilor din partea celorlalți inculpați către martor.

4. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2013, au fost respinse apelurile declarate și menținută sentința fără modificări.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că din analiza materialelor probatorii invocate în apel cît privește nevinovăția lui Balachin Alexandr, acestea au

fost obiect de studiu la cercetarea judecătorească în prima instanță, care s-a petrecut sub toate aspectele, complet și obiectiv, prin prisma principiului contradictorialității și nemijlocirii.

Astfel, instanța de apel a conchis că a fost constatat că în luna iunie 2009, inculpații Greenberg Yosef, Balachin Alexandr, Moiseev Eugeniu, acționând de comun acord și având ca scop punerea în circulație a valutei străine false și anume a dolarilor SUA și a rublelor rusești au recrutat-o pe cet. Pogrebnia Rada, pentru ca ultima să pună în circulație pe teritoriul RM a valutei false transmise de ei. În acest scop inculpatul Greenberg Yosef, în prezența lui Șabelski Victor, Balachin Alexandr și Moiseev Eugeniu, la o întâlnire cu Pogrebnia Rada, care a avut loc în mun. Chișinău, i-a transmis ultimei o bancnotă cu nominalul de 100 dolari SUA și una cu nominalul de 1000 de ruble rusești false pentru a le pune în circulație. Însă, Pogrebnia Rada a refuzat să îndeplinească indicațiile inculpaților și a declarat despre aceasta organelor de drept, care, în scopul descoperirii persoanelor implicate în această activitate ilegală, au infiltrat-o pe Pogrebnia Rada în acțiuni operative și la o întâlnire cu ea, care a avut loc în mun. Chișinău, în parcul din sect. Rîșcani, la intersecția str. M. Costin și bd. Moscovei, la 01.07.2009 a fost efectuată o achiziție de control, conform căreia Șabelski Victor, Balachin Alexandr și Moiseev Eugeniu i-au transmis lui Pogrebnia Rada, 5 bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA false în schimbul la 1700 lei prin intermediul lui Greenberg Yosef.

La fel, instanța de apel a atestat că vina inculpatului Balachin Alexandr a fost dovedită de declarațiile martorilor Pogrebnia Rada, Fiodorov V., Solodcov V., precum și prin materialele examinate în ședința de judecată, descrise în decizia instanței de apel (f.d.73-94, vol. 32).

Astfel, instanța de apel a statuat că prima instanță corect a calificat acțiunile inculpatului Balachin Alexandr în baza art. 42 alin. (5), art. 236 alin. (1) Cod penal.

Totodată în urma analizei materialelor cauzei, instanța de apel a menționat că nu s-au confirmat motivele invocate de apelanți, precum că colaboratorii de poliție au organizat un experiment operativ de provocare prin care l-au determinat pe Balachin Alexandr să comită infracțiunea imputată.

În opinia instanței de apel, organul de urmărire penală, prin aplicarea metodelor operative de investigații, prin infiltrarea persoanelor sub acoperire și anume Fiodorov V., informatorul cu numele cifrat „Bulgar”, precum și a persoanei atrase la colaborare Pogrebnia Rada, au acționat legal, în limita competențelor acordate prin Legea cu privire la activitatea operativă de investigații, deoarece depistarea și documentarea acțiunilor ilegale ale inculpaților nu putea fi îndeplinită prin alte metode decât prin infiltrarea persoanelor sub acoperire și atragerea altor persoane la colaborare, în caz contrar organele de urmărire penală erau în imposibilitate totală de a descoperi asemenea infracțiuni camuflate.

În prima instanță s-a constatat că, toate întâlnirile făptuitorilor erau supravegheate de către poliție, care nu se implica în acțiuni, nu purcedea la

provocări, dar numai îi supraveghea și aduna probe, acțiuni pe care instanța de apel nu le-a calificat ca provocatoare.

Motivul indicat de inculpatul Balachin Alexandr în apel că nu a pus în circulație bani rusești falși a fost considerat neîntemeiat de instanța de apel.

În același context, în privința apelului declarat de avocatul Balan Angela în numele inculpatului Balachin Alexandr, instanța de apel a statuat că este neîntemeiat, deoarece se contrazice cu declarațiile date de către inculpații Juravliov Anatolii și Crivoi Igor, atât organului de urmărire penală, cât și primei instanțe, unde ei amănunțit descriu despre acțiunile lor, inclusiv și despre asamblarea și dezasamblarea utilajului.

Astfel, instanța de apel a conchis că la stabilirea pedepsei inculpatului Balachin Alexandr, prima instanță s-a condus de prevederile art. 75 Cod penal, și a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și că acesta anterior a mai fost condamnat și are antecedente penale nestinse, reținând corect starea de recidivă, aplicând just o pedeapsă sub formă de închisoare.

6. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recursuri ordinare de către inculpatul Balachin Alexandr și de către avocații Balan Angela și Rotaru Ilie în numele inculpatului, care indicând temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, au solicitat casarea sentinței și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Balachin Alexandr să fie achitat, pe motivul lipsei în acțiunile lui a faptei prejudiciabile, invocând că:

- pretinsa învinuire este bazată doar pe declarațiile martorului protejat, Pogrebnaia Rada, în temeiul art. 215 Cod de procedură penală, date în cadrul urmăririi penale și în fața judecătorului de instrucție;

- starea de fapt constatată de către prima instanță este în plină contradicție cu probele cercetate și administrate suplimentar în instanța de apel;

- în materialele dosarului lipsesc probe care ar constata existența unei bancnote cu nominalul de 100 dolari SUA și unei bancnote cu nominalul de 1000 de ruble rusești false, lipsesc probe pertinente și concludente care ar susține declarațiile divergente ale martorului Pogrebnaia Rada;

- probele administrate suplimentar în instanța de apel dovedesc cu certitudine lipsa faptei de complicitate a lui Balachin Alexandr la acțiunea de transmitere de către Greenberg Yosef, lui Pogrebnaia Rada a 500 de dolari falși contra sumei de 1700 lei veritabili. Pe acest capăt instanța de apel nu s-a expus;

- prima instanță și cea de apel, erau obligate să stabilească, descrie și probeze acțiunile de coparticipație a lui Balachin Alexandr la acțiunile de punere în circulație a banilor falși. Lipsa acestor constatări stabilește lipsa descrierii faptei criminale, considerată ca fiind dovedită;

- în actele de învinuire și în hotărârile primei instanțe și de apel, lipsește indicarea motivului, scopului și a intenției lui Balachin Alexandr de recrutare a lui Pogrebnaia Rada și de punere în circulație a banilor falși.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013, au fost respinse recursurile declarate, deoarece nu îndeplinesc cerințele legale de conținut și ca fiind vădit neîntemeiate.

8. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a constatat că în aceste recursuri nu a fost indicată esența circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care ar fi afectat soluția instanței, că nu au fost întrunite elementele infracțiunii, lipsind în aceste recursuri argumentarea ilegalității hotărârilor contestate în acest sens.

Totodată, instanța de recurs ordinar a conchis că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziilor contestate, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale acestuia, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate atât în apelurile de pe rol, cât și în recursurile ordinare ale recurenților.

La stabilirea pedepsei, instanțele au ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Deci pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată în corespundere cu prevederile legale.

În sensul vizat, instanța de recurs ordinar a reținut că potrivit părții descriptive a hotărârilor contestate, instanțele întemeiat au exclus din învinuire episoadele incriminate inculpaților și bazate doar pe acțiunile de investigație operativă - provocarea organizată de către persoanele infiltrate, efectuată cu încălcarea legii de procedură penală, motiv pentru care au aplicat față de inculpați art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede că dacă, în cursul urmăririi penale sau judecării cauzei, s-au constatat încălcări ale drepturilor inculpatului, precum și s-a stabilit din vina cui au fost comise aceste încălcări, instanța reduce pedeapsa inculpatului drept recompensă pentru aceste încălcări. În celelalte cazuri aceste măsuri au fost produse în strictă conformitate cu prescripțiile de drept procesual.

Mai mult, instanța de recurs ordinar a menționat că potrivit argumentelor invocate de recurenți, acestea sunt întemeiate pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei.

Însă, în acest sens instanța de recurs ordinar a atestat că, pornind de la prevederile art. 27, 414 alin. (1) și (2) Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel propus de recurenți, este o competență legală a acestei instanțe, care nefiind teme de drept din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală, este neîntemeiat invocată prin intermediul recursului ordinar.

În opinia instanței de recurs ordinar, circumstanțele enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile atacate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția și că toate recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

9. Deciziile judecătorești au fost atacate cu recurs în anulare de către:

9.1. Condamnatul Balachin Alexandr, prin care a solicitat casarea hotărârilor judecătorești adoptate pe caz, invocând înlăturarea erorii cu privire la aplicarea art. 34 și 82 Cod penal

9.2. Avocatul Balan Angela în numele condamnatului Balachin Alexandr, prin care a solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013 și dispunerea rejudecării în aceeași instanță, invocând că:

- a fost încălcat art. 6 CEDO – dreptul la un proces echitabil și art. 13 CEDO – dreptul de a primi o soluție legală și întemeiată la argumentele înaintate în apel și recurs;

- la caz lipsesc probe ce ar confirma învinuirea înaintată inculpatului, aprecierea eronată a probelor administrate la caz, în actele de învinuire și în hotărârile judecătorești lipsește indicarea motivului, scopului și intenției inculpatului de cele imputate;

- instanța de recurs nu a indicat care anume condiții de conținut nu au fost respectate.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 octombrie 2014, recursurile în anulare declarate au fost respinse ca inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

11. Pentru a decide astfel, analizând textul recursului, instanța de recurs în anulare a conchis, că recurenții în calitate de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au invocat încălcarea art. 6 din CEDO - dreptul la un proces echitabil și art. 13 din CEDO - dreptul de a primi o soluție legală și întemeiată la argumentele înaintate în apel și recurs.

În acest context, instanța de recurs în anulare a reținut că, deși instanța de recurs ordinar, examinând recursurile ordinare declarate a constatat că acestea nu

întrunesc condițiile de conținut și instanța de recurs nu este competentă să completeze recursul ordinar cu circumstanțe în fapt și în drept, totuși a verificat, dacă instanțele de judecată au aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept.

Astfel, instanța de recurs în anulare a conchis că sub acest aspect instanța de recurs ordinar a remarcat că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărîrilor contestate, relevă în mod concludent că instanțele de fond au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică a acțiunilor infracționale ale acestuia, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate atât în apelurile de pe rol, cât și în recursurile ordinare ale recurenților.

În sensul vizat s-a reținut de instanța de recurs în anulare, că potrivit părții descriptive a hotărîrilor contestate, instanțele întemeiat au exclus din învinuire episoadele incriminate inculpatului și bazate doar pe acțiunile de investigație operativă – provocarea organizată de către persoanele infiltrate, efectuată cu încălcarea legii de procedură penală, motiv pentru care au aplicat față de inculpat art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală.

În celelalte cazuri aceste măsuri au fost efectuate în strictă conformitate cu prescripțiile de drept procesual.

Ca rezultat, instanța de recurs în anulare a constatat corectitudinea concluziei instanței de recurs ordinar precum că, instanțele de fond nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărîrile atacate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția și că toate recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Astfel, raportînd argumentele invocate în recursul în anulare, la hotărîrile judecătorești criticate de către recurenți, instanța de recurs în anulare, a considerat vădit neîntemeiate argumentele recurenților privitor la încălcarea dreptului la un proces echitabil și de a primi o soluție legală și întemeiată la argumentele înaintate în apel și recurs, iar instanțele de judecată la judecarea cauzei au respectat toate exigențele legii în acest sens, adoptînd hotărîri legale și argumentate sub acest aspect.

În consecință, instanța de recurs în anulare nu a constatat prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărîrilor atacate sub aspectele invocate, deoarece soluțiile adoptate de către aceste instanțe sunt întemeiate și motivate iar de către instanțele de judecată nu a fost comisă nici o eroare de drept, care ar indica existența unui viciu fundamental în cauză ce ar duce la casarea unei hotărîri irevocabile.

12. Condamnatul Balachin Alexandr, făcînd trimitere la prevederile art. 464¹ Cod de procedură penală, a depus la 26.04.2016 și 18.05.2016, cîte o cerere de revizuire împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 30 ianuarie 2012, deciziei

Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2013, deciziilor Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013 și 16 octombrie 2014, solicitînd rejudecarea cauzei și desființarea hotărârilor nominalizate, reducerea cu 3 luni a termenului de pedeapsă cu închisoarea stabilit prin aceste hotărâri, deoarece Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la 26 ianuarie 2016 a emis Hotărârea pe cauza Balachin c. Moldovei, prin care a fost constatată încălcarea art. 5§3 din Convenția europeană a drepturilor omului, invocînd că:

- ședința de judecată în prima instanță s-a amînat de cîteva ori, din cauza neprezentării martorilor acuzării, Sert și Pogrebnoi. Sert nu a dat declarații, prin ce au fost încălcate prevederile art. 6 § 3 CEDO;

- prin Hotărîrea Curții Constituționale din 23 februarie 2016, au fost recunoscute neconstituționale prevederile art. 186 alin. (5) și (9) Cod de procedură penală, acestea fiind în vigoare la momentul judecării cauzei împotriva sa;

- prin hotărîrea CEDO în cauza Balachin c. Moldovei, deși s-a constat încălcarea art. 5§3 CEDO, nu i s-a oferit nici o compensare.

13. Judecînd cererea de revizuire, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal conchide că aceasta urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform art. 464¹ alin. (11), 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, dacă se constată că cererea de revizuire este întemeiată, instanța desființează hotărîrea atacată sub aspectul dreptului încălcat, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărîre dacă nu se agravează situația condamnatului.

Potrivit art. 464¹ alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale omului pot fi supuse revizuirii dacă cel puțin una dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă și nu poate fi remediată decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.

Examinînd calea extraordinară de atac prin prisma dispozițiilor legale menționate, Colegiul consideră cazul dat de revizuire ca fiind dublu condiționat, ce presupune:

- existența unei hotărîri definitive a Curții, prin care s-a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale persoanei;

- consecințele grave ale încălcării Convenției continue să se producă și să nu poată fi remediate decît prin revizuirea hotărîrii pronunțate.

Această cerere de revizuire poate fi formulată de persoana al cărei drept a fost încălcat (art. 464¹ alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală), care a avut calitatea de parte atît în cauza împotriva Republicii Moldova soluționată prin hotărîrea Curții, cît și în cauza soluționată prin hotărîrea instanței naționale.

Având în vedere cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că prezenta cerere de revizuire este formulată de o persoană cu privire la care Curtea s-a pronunțat, existînd o hotărîre prin care aceasta a constatat o încălcare a unui drept al persoanei care solicită revizuirea.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că prin hotărîrea CtEDO din 26 ianuarie 2016 în cauza Balachin vs Republica Moldova, în pct. 21, Curtea a constatat că a avut loc o încălcare a art. 5 §3 din Convenție, ce s-a manifestat prin durata excesiv de lungă a detenției preventive pe 29 luni și că aceasta nu s-a bazat pe motive rezonabile și suficiente.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, fiecare înaltă parte contractantă la Convenție are obligația, în temeiul art. 1 din Convenție de a recunoaște drepturile Convenției oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa și, în temeiul art. 46 § 1 din Convenție, s-a angajat să se conformeze hotărârilor definitive ale instanței europene în litigiile la care ea este parte. Adică, interpretările Curții cuprinse în hotărârile sale, adoptate în privința Republicii Moldova, sunt obligatorii pentru instanțele judecătorești naționale.

Mai mult ca atît, conform prevederilor alin. (8) art. 7 Cod de procedură penală, hotărârile definitive ale Curții sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, procurori și instanța de judecată. Reieșind din sensul acestei norme, au caracter obligatoriu nu doar interpretările Curții cuprinse în hotărârile sale adoptate în privința Republicii Moldova, dar și cele adoptate în privința altor state.

Referitor la hotărârile Curții adoptate în privința unor state concrete, statele contractante singure decid cum să execute cel mai bine hotărârile Curții, în condițiile constatării unei încălcări a articolului din Convenție.

Cel mai eficient mod de a repune persoana căreia i-a fost recunoscută încălcarea în situația sa inițială (*restitutio in integrum*) pentru Republica Moldova ca stat contractant și în conformitate cu prevederile legale în vigoare, este aplicarea căii de atac extraordinare, și anume a procedurii de revizuire a cauzei la nivel național, prin care instanța își retractează propria hotărîre.

În aceeași ordine de idei, în Hotărîrea Curții Constituționale nr. 10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărîrii Curții Constituționale nr. 16 din 28 mai 1998 cu privire la interpretarea art. 20 din Constituția Republicii Moldova, în redacția Hotărîrii nr. 39 din 09.07.2001, Curtea Constituțională a stabilit că *„principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, tratatele internaționale ratificate și cele la care Republica Moldova a aderat, sunt parte componentă a cadrului legal al Republicii Moldova și devin norme ale dreptului intern.*

În sensul acestei interpretări, în Republica Moldova dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, o structură unitară. Așadar, în categoria actelor normative se includ și normele internaționale la care Republica Moldova este parte. Avînd în vedere că prin interpretarea prevederilor Convenției Europene,

Jurisprudența CtEDO face parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (soft law), ea devine parte a dreptului intern.”

Colegiul penal mai invocă că conform art. 42 din Convenție, dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă, însă reclamantul nu a prezentat vreo pretenție cu privire la satisfacția echitabilă în termenul oferit de Curte, din aceste motive, Curtea nu i-a acordat reclamantului careva despăgubiri și în unanimitate a declarat admisibile plîngerile invocate în temeiul articolului 5 §3 din Convenție, iar restul cererii inadmisibilă și a hotărât că a fost încălcat articolul 5 §3 din Convenție, în ceea ce privește detenția preventivă pe o durată excesiv de lungă și care nu s-a bazat pe motive rezonabile și suficiente. Totodată, Curtea a hotărât că nu este necesar să se examineze restul plîngerilor invocate în temeiul articolului 6 § 1 și 34 din Convenție, deoarece reclamantul nu a prezentat careva probe ce ar fi dovedit existența acestor încălcări.

Consecințele grave a încălcării nominalizate continuă să se producă, or condamnatului, la stabilirea pedepsei nu a fost luat în considerare faptul detenției preventive pe o durată excesiv de lungă, pentru 29 luni și nebazată pe motive rezonabile și suficiente, fiind stabilită condamnatului prin hotărârile din speța dată, pedeapsa penală de 7 ani închisoare, cu executare a acesteia în penitenciar de tip închis.

Condamnatul Balachin Alexandr a solicitat ca despăgubire pentru încălcarea dreptului constatată de CtEDO, reducerea pedepsei, inițial cu 3 luni, iar în ședința instanței de revizuire cu 70 zile.

În acest sens, Colegiul penal lărgit consideră întemeiată cererea de revizuire și consideră necesar de a desfășura în partea stabilirii pedepsei hotărârile judecătorești contestate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care condamnatului a-i reduce termenul de pedeapsă inițial stabilit cu 2-ă luni, în vederea acordării unei satisfacții echitabile ca urmare a încălcării art. 5§3 a Convenției, constatate de către CtEDO prin hotărârea în cauza Balachin vs. Republica Moldova din 26 ianuarie 2016.

14. Conducându-se de prevederile art. 464¹ alin. (11) pct. 1), 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite cererea de revizuire declarată de condamnatul Balachin Alexandr, se desfășurează, în partea stabilirii pedepsei, sentința Judecătoriei Ialoveni din 30 ianuarie 2012, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2013, deciziile Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 06 noiembrie 2013 și 16 octombrie 2014, în cauza penală privindu-l pe **Balachin Alexandr Vladimir**,

se rejudecă cauza în această parte și se pronunță următoarea hotărâre.

Balachin Alexandr Vladimir se consideră condamnat în baza art. 42 alin. (5), 236 alin. (1) Cod penal, aplicându-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani 10 (zece) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei condamnatului Balachin Alexandr Vladimir de calculat din 09 iunie 2016, cu includerea în termen a arestului preventiv și termenului de pedeapsă-închisoare, deja executată, din 21 august 2009 până în prezent.

În rest se mențin prevederile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 17 iunie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Timofti Vladimir

Covalenco Elena

Catan Liliana

Guzun Ion